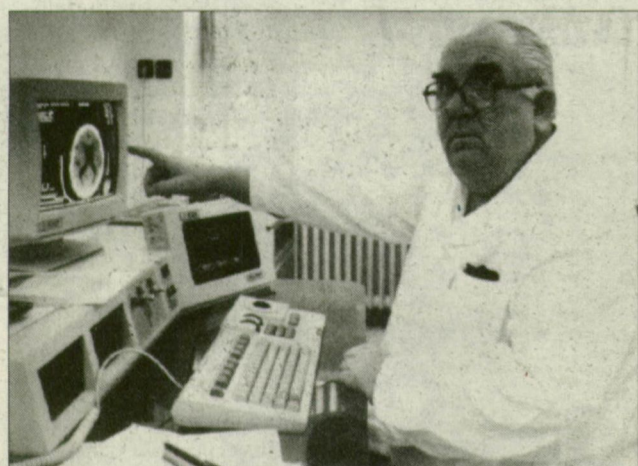


Csongrád megye alkotói díjasai, 1994

Dr. Csipő László orvos

Enyedi Zoltán fotóriporter

Galli János karnagy



Még a kitüntetés átadása előtt beszélünk dr. Csipő Lászlóval, a Szent Területi Kórház osztályvezető főorvosával. Így kezdte:

– Semmi különösét nem csináltam, mint azt, hogy megpróbáltam követni a fejlődést, megkeresni hozzá a lehetőségeket, a jó munkatársakat. Egyedül nem megy. Partnerek vannak a kórház vezetésében és a megyei önkormányzatban is.

■ **Ha minden ennyire magától értetődő lenne, akkor talán nem találnának okot az Alkotói-díjak odattételére...**

– Kétségtelen, hogy egyfajta szemlélet, állandó szakmai készenlét és az ismeretek megújítása kell hozzá, de másként nem lehet előrelépni. Például évekkel ezelőtt itt a kórházban először én vezettem be bizonyos testüregi vizsgálatokat. Hasonló kezdeményezésekről más kollégák is tudnának beszélni a saját szakmájukban. Ami engem illet – még egyszer hangsúlyozom – mindig vonzódtam a modern dolgok iránt és ez végső soron a betegek javát szolgálja.

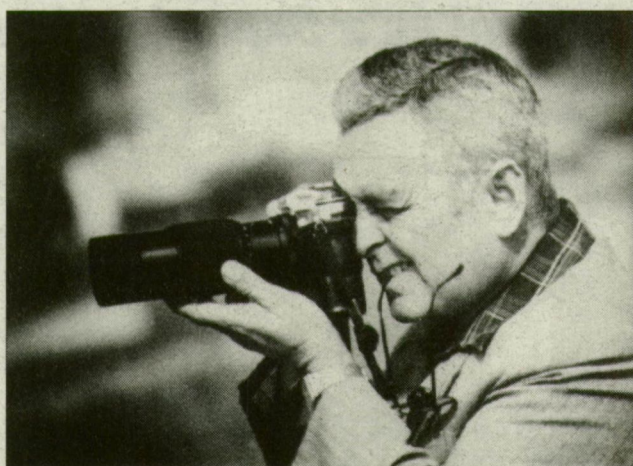
■ **Röntgenorvosként hogyan lett a komputer-tomográf egyik specialistája?**

– Akik a hagyományos röntgenben dolgoztak, azoknak nem okoz gondot a CT. Hiszen ez a nagy értékű és modern készülék is röntgensugarakkal működik. Csak – és itt a lényeg – dolgozik a közbeiktatott számítógép, amelyik pontokból rakja össze a képet a monitoron, akár kétmilliméteres szeletekre vágva és haránt kiterítve. Az orvosnak szellemileg kell áttálnia, másként kell tudni az anatómiát, de ugyanazt az anatómiát.

■ **Hol hasznosulnak legjobban a CT előnyei?**

– Főleg a neurológia, a traumatológia nyer sokat, de a többi szakmák is nagyszerűen profitálnak belőle. Évente három és fél ezer vizsgálatot csinálunk a CT-vel. Ilyen eredménnyel, de más mutatók alapján is a szentesi kórház nagyon jó helyet foglal el a diagnosztikában, ahol napjainkban szinte robbanásszerű a fejlődés. Azt is meg kell mondanom, hogy pár kollégám már nagyszerűen elsajátította mindazt a gyakorlatot és tudást, ami a CT-vel függ össze.

Sz. R.



Ahogy a valóságban mi, emberek, nem vagyunk egyformák, a jó fotósok is annyiféleké, ahányan vannak. Lápunk munkatársra, Enyedi Zoltán kinosan ügyel rá, hogy a sok közül fotóriporternek mondja magát. És arra még kínosabban, hogy minden képen rajta hagyja ujjlenyomatát.

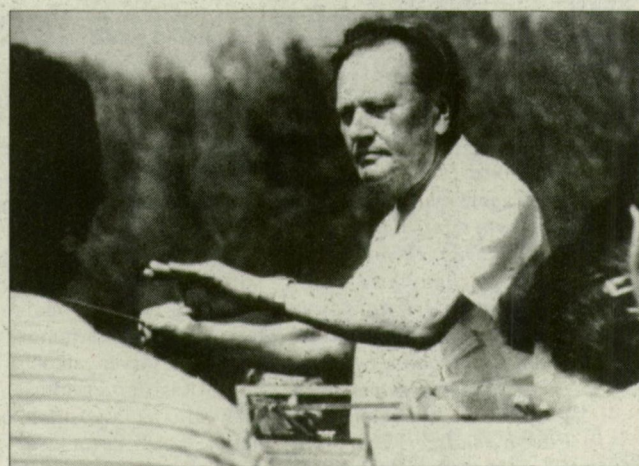
Ez az utóbbi néha azért kínos igyekezet, mert a fotóriporter olyan újságíró, aki emulzióra írja mondanivalóját, de legtöbbször ott van mellette – vagy később szegődik hozzá – a betűből élő újságíró is.

Meghatározó tehát a betűs ember látásmódja, és legtöbbször azt szeretik, ha azt illusztrálja a fotóriporter. Minek kelene egy íráshoz kétféle látás? Enyedi azonban annyira egyedül – bocsánat a szójátékért –, ha teheti, nem engedi a magáét. Harmincöt éve robotosa a szakmának, ráadásul ugyanannál a lapnál, a Csongrád Megyei Hírlapnál. Harmincöt éve szögletes a pupillája, mondom én, legalább az egyik szemén, mert első pillanattól kezdve képen látja a világot. Enyedi-képben. Ezt mondtuk az előbb ujjlenyomatnak. Oda szoktuk írni a kép alá, kinek a fölvétele, de ez legtöbbször csak a gyöngébbek kedvéért van. Messziről rá lehet is-

merni. Az a tény, hogy ugyanannál a lapnál dolgozik eleitől fogva, lehet irtózatosan nagy hátrány, és kimondhatatlanul nagy előny is. A hajdani szegedi járásba például erőnek erejével lehet csak elcípelni, az más világ, nem ezt szokta meg. Akárhol mutatkozik is be, ha soha nem látták is egymást azelőtt, mindjárt hozzáteszi a másik: de ismerős ez a név! Persze, az újságból! És legtöbbször gratulálnak neki az eddigiekhez. Utólag pedig azt mondják róla, kezd lelke lenni a képeinek...

Kismillió lelkes kép van gondosan szervezett archívumában, szinte gombnyomásra ugranak elő régi fölvételei is a szerkesztő kívánságára, de még telhetetlen: mindenütt ott akar lenni, ahol történik valami. Ha éppen nem őt küldi ki a lap, akkor magánbuzgalomból. Amikor divatba hozták, hogy a kész filmeket közös raktárba kell tenni, ő azonnal azt hozta divatba, hogy két géppel dolgozik. Neki fontos, hogy nála legyen meg mindig, ami bármikor fontos lehet. Szinte pillanatok alatt önálló kötetel rukkolhatna ki akármilyen témában, ha éppen nem most kezdte volna ki a romlás a könyvkiadásunkat.

H. D.



Van-e Csongrádon, aki Galli Jánost nem ismeri? Gallit, a tanárt, a zenészt, a karmestert, a lokálpatriótát? S majdnem kihagytam a felsorolásból, a zenei általános iskola egykor aktív, ma már nyugalmazott igazgatója. Minden túlzás nélkül az iskolát otthonaként fogta fel. Egy nyári délutánon is ott találtam rá, s a vele való beszélgetés alapján írom, mit is alkotott, mivel is érdemelte ki a megyei alkotói díjat?

Középpontban az az ének-zenei általános iskola áll, mely a zenei és az általános emberi nevelést egyaránt szolgálja. Az ő eszményképe a zenei műveltséggel bíró ember. Ehhez magas szinten kellett tartani mind az oktatást, mind a nevelést. Arra nagyon vigyázott, hogy soha senki ne „vádolhassa” meg azzal, Galli iskolájában csak a zene a fontos, avagy: a legfontosabb. Mindemellett vallja, hogy zene igenis fontos tartozéka az emberi nevelésnek. Ő igyekezett mindig ehhez tartani magát, ennek kiteljesítésére törekedett.

Ennek eredményeképp lett Csongrádon, ebben a nagyban is a praktikumot, a célszerűséget követő kisvárosban zenei élet. Még pedig azáltal, hogy az iskola falain belül kialakított

szellem kisugárzott a városra. Versenyben akartak maradni más városok hasonló iskoláival, ezért az iskolai énekkarokat mindig magas szinten tartották. A nyári zenei táborok élményszámba menő színhelye volt Csongrád és ez az iskola. Országos és megyei rendezvények vendégszerető házigazdája.

Saját maga alkotó munkáját eképp summázta:

„Egész életemben foglalkoztam zeneírással, ez ugyan nem nevezhető komponálásnak. A hangszerelést már tanító-képzős koromban kezdtem művelni, majd a katonaságnál, különösképp a hadifogságban magam számára olyan „iskolát” tudtam megteremteni a mindennapos zenei gyakorlat folytán, mely pótolta minden főiskolát, zenei intézményt. Az iskolában is állandóan változó zenei együttesekkel kellett dolgoznom, de a hadifogsági gyakorlat révén sosem okozott gondot. Ma is ezt csinálom. Ugyanis augusztus utolsó hetében a soproni országos zenei táborba meghívtak a hangszerelés tanárának, ahol negyven fűvőzenekari karnagy vesz részt... Remélem, át tudom adni nekik eddigi tapasztalataimat...”

B. Gy. Gy.

Maros Táncegyüttes



Makón a néptánc fogalma szorosan összenőtt a Maros Táncegyüttessel. Nem is csoda, hiszen az együttest még 1957-ben alapították azzal a céllal, hogy megőrizze a magyar táncokat és dalokat, különösen a Dél-Alföld néprajzi hagyományait, gazdag múltját.

A Maros pályája szinte töretlenül ível fölfelé, csupán 1981-ben állt be egy kisebb törés, amikor utánpótlás hiánya miatt tavasztól ősziig kényszerpihenőt kellett tartani. Az együttes vezetését ekkor vette át Döme Mária, aki 13 év alatt fáradságot és nehézséget nem ismerve, kemény munkával elérte azt, hogy a Marost ma nemcsak a városban és környékén, de az egész megyében, az országban, sőt külföldön is ismerik, elismerik. Bizonyítják ezt a különböző fesztiválokon szerzett díjak, serlegek, vázák, oklevelek, kitüntetések, amelyekről alig lehet félni a piciny irodában. A tagok száma folyamatosan gyarapodott, jelenleg 25–30 fős létszámmal öt csoport működik, s mintegy 150

gyerek tanulja a Kárpát-medencében élő magyarság néptáncának kulturális örökségét. A legfiatalabb táncos 6, a legidősebb 26 éves. A Marost a városi önkormányzat finanszírozza, de támogatásuk inkább erkölcsi jellegű. Az együttes Lengyelországban, Bulgáriában, Jugoszláviában, Németországban, Olaszországban, Görögországban is fellépett, az idén pedig két alkalommal Franciaországban turnézott. Döme Mária nem kis csalódással konstataálja, hogy külföldön szinte jobban ismerik az együttest, mint idehaza, ahol az illetékesek eléggé mostohán viszonyulnak hozzájuk. Az Alkotói-díj most újabb lendületet, lelkesedést ad a gyerekeknek és vezetőjüknek, hogy végre idehaza is fölfigyeltek munkájukra, elismerték nem kis lemondással járó fáradozásukat. A díj elfeledtetni a gondokat, amelyekből ugyancsak bőven akad.

T. T.

Zsombói Népfőiskola



Fotók: Enyedi Zoltán

Régebben, amikor még kertbarát-kör néven működünk, a pártból kiléptek az előadókat. Most az jön a zsombói népfőiskolára, akit mi kérünk, akire kíváncsiak vagyunk” – mondták a tavaszi tanévzárón a hallgatók. S hogy kikre kíváncsiak a zsombóiak, az egyszerű tanyai emberek? Nos, tudósokra, kutatókra, művészekre, mindazokra a neves személyiségekre, akik forognak a világban. A tudós professzor bostoni előadása után szíves-örömmel megy Zsombóra, a Wesselényiről elnevezett tanyai iskolába beszélgetni, tapasztalatot cserélni. Megy, mert szeretettel hívják. Megy, mert az emberek kíváncsiak a mondanivalójára. Megy, mert kíváncsi neki. Megy, mert olyan melegség és emberség veszi körül, ami ma már ritka dolog. És beszél a lézerről, a barlangokról, az oxidációs stresszről, az erdélyi magyarokról, a keresztény egyházról, a Parlament működéséről. A népfőiskolások pedig tisztelettel meghallgatják, aztán kérdezik és

faggatják, hogy ez miért így, az meg miért úgy, hogy ez miért kell oda, az meg nem, meg hogy miért pont akkor, miért nem előbb – s a diskurzusba belemerülve észre sem veszik, hogy a világ bonyolultabbnál bonyolultabb dolgairól.

„Csodabogarak vagyunk mások szemében” – mondták többen is a hallgatók közül. Aztán kifejtették, hogy az ember nem állhat meg egy helyben, haladni kell a kultúrával és a tudományokkal. A dolog oly egyszerű – vallották –, van, aki a kocsmában érzi jól magát, van, aki a népfőiskolán.

Márai Sándor a következőket írja Füves könyvében az alkotásról és a műveltségről: „Nem fontos, hogy sok tró legyen egy közösségben, de fontos, hogy sok olvasó legyen. Nem fontos, hogy te szövegezd meg a szepet és igazat; fontosabb, hogy megismerjed.”

Sz. C. Sz.